

Renate Aspelien

Torild Hauan

Marthe Grande

## Lønnsomhetsanalyse av Frati AS i perioden 2015-2017

An accounting analysis based on profitability of Frati AS for the period 2015-2017

**SEMESTEROPPGAVE**

**Trondheim, April 2019**

Spesialiseringsretning : Økonomisk styring

Veileder: Tor-Eirik Olsen

## Forord

Denne semesteroppgaven er skrevet som en avsluttende del av vår bachelor i Økonomi og administrasjon ved NTNU Handelshøyskolen. Oppgaven er vektet med 7,5 studiepoeng og går under profileringsområdet økonomisk styring.

Temaet for oppgaven er regnskapsanalyse, med fokus på lønnsomhet, av Frati AS. Årsak til valg av oppgave er en generell interesse for restaurantbransjen i Trondheim, og vi ønsket å se hvordan en godt etablert aktør som Frati gjør det i denne utfordrende bransjen. Arbeidet med oppgaven har vært lærerik, og det har vært spennende å praktisere teori og kunnskap vi har tilegnet oss gjennom studiet.

Vi vil takke vår veileder Tor-Eirik Olsen for konstruktiv veiledning og god oppfølging under arbeidet med oppgaven.

Innholdet i denne oppgaven står for forfatterens regning.

## Sammendrag

I denne oppgaven har vi analysert lønnsomhetsutviklingen til Frati AS, med fokus på en nøkkeltallsanalyse. Tallene som er brukt i vår analyse er hentet fra forvalt.no, og er benyttet til å gjennomføre beregninger av nøkkeltall for selskapets lønnsomhet, finansiering, soliditet og likviditet. I den siste delen av oppgaven har vi sammenlignet Frati med Ristorantini Italiano. I benchmarkingen har vi valgt å bruke total kapitalrentabiliteten, og dekomponere denne etter Du Pont-modellen.

I oppgaven vår fant vi ut at lønnsomheten til Frati har hatt en svært positiv utvikling, mens nøkkeltallene for finansiering, soliditet og likviditet har blitt noe forverret i perioden. I sammenligningen med Ristorantino Italiano ser vi at Frati har en vesentlig bedre lønnsomhet.

## Abstract

In this study we have analyzed the profitability development of Frati AS, focusing on a key financial figure analysis. The numbers used in our analysis are collected from forvalt.no, and have been used to carry out calculations of key financial figures for the company's profitability, financing, solidity and liquidity. In the last part of the study we compared Frati with Ristorantini Italiano. In the benchmarking, we have chosen to use the return on investment and decompose it according to the Du Pont model.

In our study, we found that Frati's profitability has had a very positive development, while the key financial figures for financing, solidity and liquidity have deteriorated somewhat during the period. In comparison with Ristorantino Italiano, we see that Frati has a far better profitability.

# Innholdsfortegnelse

<b>1 Innledning</b> .....	<b>1</b>
1.1 Bakgrunn for oppgaven.....	1
1.2 Problemstilling.....	1
<b>2 Presentasjon av Frati, restaurantbransjen og Ristorantino Italiano.....</b>	<b>3</b>
2.1 Frati/Øx Tap Room AS.....	3
2.2 Bransjebeskrivelse .....	3
2.3 Ristorantino Italiano.....	4
<b>3 Teori</b> .....	<b>5</b>
3.1 Regnskapsanalyse .....	5
3.2 Nøkkeltallsanalyse .....	6
3.3 Finansiering.....	6
3.3.1 Finansieringsgrad 1.....	6
3.3.2 Arbeidskapital.....	6
3.3.3 Langsiktig lagerfinansiering .....	7
3.4 Soliditet .....	7
3.4.1 Egenkapitalandel .....	7
3.4.2 Gjeldsgrad.....	7
3.5 Likviditet .....	8
3.5.1 Likviditetsgrad 1.....	8
3.5.2 Likviditetsgrad 2.....	8
3.6 Lønnsomhet .....	8
3.6.1 Totalkapitalrentabilitet.....	9
3.6.2 DuPont.....	10
3.6.3 Resultatgrad.....	10
3.6.4 Kapitalens omløpshastighet .....	11
3.6.5 Egenkapitalrentabilitet.....	11
<b>4 Metode</b> .....	<b>13</b>
4.1 Problemstilling.....	13
4.2 Undersøkellesdesign.....	13
4.3 Datainnsamling.....	14
4.4 Validitet og reliabilitet .....	14
<b>5 Analyse</b> .....	<b>16</b>
5.1 Finansiering.....	16
5.1.1 Finansieringsgrad 1.....	16
5.1.2 Arbeidskapital.....	17
5.1.3 Langsiktig lagerfinansiering .....	18
5.2 Soliditet .....	19
5.2.1 Egenkapitalandel .....	19
5.2.2 Gjeldsgrad.....	20

5.3	<i>Likviditet</i>	21
5.3.1	Likviditetsgrad 1	21
5.3.2	Likviditetsgrad 2	22
5.4	<i>Lønnsomhet</i>	23
5.4.1	Totalkapitalrentabilitet	23
5.4.2	DuPont- modellen	24
5.4.3	Resultatgrad	24
5.4.4	Kapitalens omløpshastighet	25
5.4.5	Egenkapitalrentabilitet	26
5.5	<i>Benchmarking</i>	27
5.5.1	Totalkapitalrentabilitet	28
5.5.2	Resultatgrad	29
5.5.3	Kapitalens omløpshastighet	30
5.5.4	Egenkapitalrentabilitet	31
<b>6</b>	<b>Konklusjon</b>	<b>32</b>
<b>7</b>	<b>Litteraturliste</b>	<b>34</b>
<b>8</b>	<b>Vedlegg</b>	<b>36</b>
8.1	<i>Beregning av nøkkeltall for Frati</i>	36
8.2	<i>Beregning av nøkkeltall for Ristorante Italiano</i>	39
8.3	<i>Historiske nøkkeltall for næringsgruppe 56 Serveringsvirksomhet i Trondheim</i>	40
8.4	<i>Resultatregnskap for Frati AS</i>	41
8.5	<i>Balanseregnskap for Frati AS</i>	42
8.6	<i>Resultatregnskap for Ristorante Italiano</i>	43
8.7	<i>Balanseregnskap for Ristorante Italiano</i>	44

## Tabelloversikt

Tabell 1: Finansierungsgrad 1 .....	16
Tabell 2: Arbeidskapital .....	17
Tabell 3: Langsiktig lagerfinansiering .....	18
Tabell 4: Egenkapitalandel .....	19
Tabell 5: Gjeldsgrad .....	20
Tabell 6: Likviditetsgrad 1 .....	21
Tabell 7: Likviditetsgrad 2 .....	22
Tabell 8: Totalkapitalrentabilitet .....	23
Tabell 9: DuPont .....	24
Tabell 10: Resultatgrad i % .....	24
Tabell 11: Kapitalens omløpshastighet .....	25
Tabell 12: Egenkapitalrentabilitet etter skatt .....	26
Tabell 13: Sammenligning av totalkapitalrentabilitet .....	28
Tabell 14: Sammenligning av resultatgrad .....	29
Tabell 15: Sammenligning av kapitalens omløpshastighet .....	30
Tabell 16: Sammenligning av egenkapitalrentabilitet .....	31

## Figuroversikt

Figur 1: Finansierungsgrad 1 .....	16
Figur 2: Arbeidskapital .....	17
Figur 3: Langsiktig lagerfinansiering .....	18
Figur 4: Egenkapitalandel .....	19
Figur 5: Gjeldsgrad .....	20
Figur 6: Likviditetsgrad 1 .....	21
Figur 7: Likviditetsgrad 2 .....	22
Figur 8: Totalkapitalrentabilitet .....	23
Figur 9: Resultatgrad i % .....	25
Figur 10: Kapitalens omløpshastighet .....	26
Figur 11: Egenkapitalrentabilitet etter skatt .....	27
Figur 12: Sammenligning av totalkapitalrentabilitet .....	28
Figur 13: Sammenligning av resultatgrad .....	29
Figur 14: Sammenligning av kapitalens omløpshastighet .....	30
Figur 15: Sammenligning av egenkapitalrentabilitet .....	31

# 1 Innledning

I dette kapitlet skal vi gjøre rede for motivasjonen/bakgrunnen for valg av oppgave og bedrift, samt gå dypere inn på problemstillingen vi har valgt.

## 1.1 Bakgrunn for oppgaven

Vi har valgt å gjøre en lønnsomhetsanalyse av Frati/Øx Tap Room AS (videre kalt Frati). En lønnsomhetsanalyse brukes for å finne ut om bedriften er økonomisk lønnsom. Lønnsomhet er et viktig fokus for en bedrift da lønnsomheten er avgjørende for å overleve i det lange løp. Vi valgte lønnsomhetsanalyse ettersom dette er et veldig sentralt tema innen økonomi styring, og vi synes det er spennende å se på et helhetsbilde av hvordan lønnsomhetsutviklingen har vært for en periode.

Det var veldig viktig for oss å velge en bransje og bedrift som vi opplevde som spennende. Restaurantbransjen i Trondheim preges av store endringer og nyetableringer. Frati er en restaurant som har eksistert i Trondheim i mange år, og vi ønsker å utforske hvordan en godt etablert restaurant klarer seg i denne utfordrende bransjen. I tillegg ligger Frati i Trondheim sentrum, som også preges av store endringer. Kollektivtilbudet og parkeringsmulighetene endres, og flere butikker i midtbyen går konkurs.

I denne oppgaven skal vi gjennomføre en bedriftssammenligning mellom Frati og Ristorantino Italiano. Begge restaurantene er godt etablerte italienske restauranter som holder til i Trondheim sentrum. Ettersom de henvender seg til samme marked er det en naturlig bedrift for oss å sammenligne Frati med. Formålet med å sammenligne er å få et mer nyansert bilde av hvordan lønnsomheten til Frati har utviklet seg.

## 1.2 Problemstilling

Utgangspunktet for valg av problemstilling er en generell interesse for den økonomiske utviklingen i restaurantbransjen i Trondheim. Vi ønsker spesifikt å se nærmere på den økonomiske utviklingen til Frati. For å gjøre dette skal vi foreta en regnskapsanalyse med fokus på lønnsomhet.



På bakgrunn av dette har vi valgt følgende problemstilling:

*Hvordan har lønnsomheten utviklet seg for Frati AS i perioden 2015-2017?*

I følge Jacobsen (2016, s. 77) settes det vanligvis tre krav som enhver problemstilling bør tilfredsstillende før man går videre med en empirisk undersøkelse: Den skal være spennende, den skal være enkel og den skal være fruktbar.

At problemstillingen skal være spennende innebærer at de som gjennomfører undersøkelsen ikke vet hva resultatet blir. Vi som undersøkere har ingen forutsetning for å vite hva resultatet av analysen vil frembringe.

At den skal være enkel innebærer at den ikke skal være for bred. Vi velger å avgrense vår problemstilling til tre år. En treårsperiode virker som en bra avgrensning med tanke på tid og kapasitet. Vi ønsker i utgangspunktet å gjøre en analyse for årene 2016-2018, men vi får ikke tilgang på tallene for regnskapsåret 2018 før sommeren 2019. Vi velger derfor årene 2015-2017.

Kravet om fruktbarhet kan deles i to. For det første skal den være mulig å undersøke empirisk. Dette skal vi gjøre gjennom å analysere nøkkeltall. I tillegg skal problemstillingen tilføre ny kunnskap, noe vi tilfører ved å sammenligne med Ristorante Italiano ved hjelp av benchmarking.

Strukturen i oppgaven vil være som følger: Vi begynner med en kort presentasjon av Frati AS og en bransjebeskrivelse, samt en presentasjon av Ristorante Italiano som vi vil sammenligne Frati AS med. Deretter blir relevant teori innenfor lønnsomhetsanalyse presentert. Metode for data vil så bli gjennomgått, før selve analysen av lønnsomheten i Frati AS og sammenligningen mellom Frati AS og Ristorante Italiano.

## 2 Presentasjon av Frati, restaurantbransjen og Ristorante Italiano

I dette kapittelet skal vi presentere Frati AS og beskrive bransjen de befinner seg i, samt en kort presentasjon av Ristorante Italiano som er en av konkurrentene til Frati.

### 2.1 Frati/Øx Tap Room AS

Restauranten Frati ble åpnet i Oktober 1973 som den første italienske restauranten i Trondheim (Lynum, 2014). Den ble åpnet av Paolo Minervini, og sønnen Michael Minervini tok over driften av familierestauranten i 1995 (Lynum, 2017). Etter 41 år i Munkegata 25 ble det besluttet at restauranten skulle få nytt lokale i Residencekvartalet på Torvet (Lynum, 2014). Det nye lokalet består av 700 kvm i første etasje og 600 kvm i kjelleren – hvor puben Øx ble åpnet (Lynum, 2014). I Puben serveres det mat fra kjøkkenet til restauranten, samt at de brygger mye av ølet de serverer selv.

I 2017 satte Minervini to nye rekorder: Størst omsetning og beste resultat med Frati/Øx Tap Room, med 63 millioner i omsetning og 8,2 millioner kroner i driftsresultat. Ingen andre restauranter i Trondheim har vært i nærheten av slike tall tidligere (Vinpuls, 2018).

Frati/Øx Tap Room har i 2017 67 ansatte (Proff forvalt, 2019 a). De er opptatt av stor gjestfrihet, og at man skal kunne senke skuldrene. Det skal ikke være noen jåleplass, som Minervini sier selv (Lynum, 2017). Frati skal være selve smaken av Italia – midt i Trondheim (Frati AS, 2019).

### 2.2 Bransjebeskrivelse

Serveringsbransjen i Norge er en svært konkurranseutsatt bransje som er preget av stor vekst. I fjor ble det for eksempel startet opp rundt 50 restauranter i Oslo alene (Hopland, 2018). Serveringsbransjen er viktig for sysselsetting og verdiskaping. Når man ser på tall fra SSB for året 2007 sammenlignet med 2016 (Vedlegg 8.3) ser man at antall bedrifter innen serveringsvirksomhet i Trondheim gikk fra 387 til 517, og antall ansatte gikk fra 3 267 til 5 125 – en økning på nesten 2000. Med dette kan man se at det har vært en stor utvikling i bransjen de siste 10 årene. Omsetningen gikk fra 2 810,7 mill.kr i 2014 til 3 639,9 mill.kr. i

2016 og i kroner og øre er det serveringsbransjen som vokser mest innenfor markedet for mat og drikke i Norge.

Å spise ute er blitt en sentral del av nordmenns hverdagsliv og en populær fritidsaktivitet. Dette skyldes at vi har bedre råd, men også at mat har fått en høyere status (Mattilsynet, 2009). Minervini, driveren av Frati, har uttalt følgende om utviklingen av folks restaurantvaner: Tidligere gikk folk ut og spiste i helgene, mens det var stillere på hverdagene. Nå er alle dagene bra dager, og noen spiser også ute flere ganger om dagen (Lynum, 2017).

### 2.3 Ristorante Italiano

Restauranten Ristorante Italiano åpnet i Trondheim for mange år siden – presentert som et lite stykke Italia for Trondheims befolkning. Stedet ble startet av Antonio Somma og Alberto Comadaro, to italienere med stor lidenskap for mat. Trønderne fant det vanskelig å si og huske navnet på restauranten, så på folkemunne ble stedet kalt «To glade gutter».  
(Ristorantino Italiano, 2019)

Antonio overtok etterhvert som driver og eier av restauranten, som nå er blitt en familiebedrift. I dag driver han med sine brødre Ciro og Gennaro, hans nevø Aldo og sin kjæreste samboer Aina, så de fleste ansatte er enten italienere eller i familie med Antonio.  
(Ristorantino Italiano, 2019) De er totalt 23 ansatte (Proff forvalt, 2019 b).

På Ristorante Italiano kan man nyte klassiske og spennende italienske retter laget og tilberedt av italienere. (Ristorantino Italiano, 2019)

## 3 Teori

I dette kapitlet skal vi presentere relevant teori for å belyse problemstillingen vår. Først skal vi kort forklare hva regnskapsanalyse er, hvorfor man gjennomfører det og ulike typer regnskapsanalyse. Kapitlet vil også redegjøre for de ulike nøkkelbegrepene for henholdsvis finansiering, soliditet, likviditet og lønnsomhet.

### 3.1 Regnskapsanalyse

Regnskapsanalyse er en systematisk bearbeidelse av regnskapsdata (Kristoffersen, 2016). Mer bestemt defineres regnskapsanalyse som «alle teknikker som benyttes for å kartlegge og belyse en bedrifts økonomiske utvikling og stilling» (Kristoffersen, 2016, s.437). Slike analyser gjennomføres for å få et helhetlig bilde av den økonomiske situasjonen til bedriften, og også for å belyse hvordan utviklingen har vært.

Man skiller ofte mellom intern- og ekstern regnskapsanalyse. Mens en ekstern regnskapsanalyse kun vil ha tilgang på finansregnskapet, vil en intern analyse også ha tilgang på driftsregnskapet. Intern regnskapsanalyse kjennetegnes ved at man har ubegrenset tilgang på informasjon, og slike typer analyser utføres vanligvis av ansatte i en bedrift. Vi skal benytte oss av ekstern analyse, da vår oppgave vil bygge på offentlig tilgjengelig regnskapsinformasjon.

For å gi en bedre forståelse av bedriftens økonomiske stilling kreves det at man sammenligner de ulike tallene fra regnskapet. I vår oppgave vil vi sammenligne med tidligere perioder, kalt tidssammenligninger, og i tillegg sammenligne med andre bedrifter, kalt bedriftssammenligninger (Kristoffersen, 2016).

Videre kan regnskapsanalyse utføres på ulike måter. De vanligste metodene er horisontal analyse, vertikal analyse og nøkkeltallsanalyse. I en horisontal analyse bruker man teknikker for å analysere informasjonen over en lengre tidsperiode. Dette gjøres for å finne ut om perioden har vært preget av økning eller nedgang. Ved bruk av vertikal analyse regner man hver regnskapspost i prosent i forhold til basisstørrelse det enkelte året (Kristoffersen, 2016).

Dette gjøres for å kunne si noe om sammensetningen av postene i resultatregnskapet eller balansen.

I vår oppgave vil vi gjennomføre en nøkkeltallsanalyse. En regnskapsanalyse i form av en nøkkeltallsanalyse vil bestå av en vurdering av fire sentrale forhold i en bedrift, nemlig lønnsomhet, finansiering, soliditet og likviditet. Hvert av disse forholdene belyses gjennom ulike nøkkeltall (Kristoffersen, 2016). Disse tallene vurderes i forhold til etablerte normer, bransjetall og utviklingen over tid.

### 3.2 Nøkkeltallsanalyse

I denne oppgaven fokuserer vi på Frati AS sin økonomiske endring over tid gjennom en nøkkeltallsanalyse.

### 3.3 Finansiering

En analyse av finansieringen tar utgangspunkt i sammensetningen av bedriftens eiendeler. Eiendelene kan være både kortsiktig og langsiktig finansiert (Kristoffersen, 2016). En analyse av finansieringen tar utgangspunkt i bedriftens balanse på et gitt tidspunkt.

#### 3.3.1 Finansieringsgrad 1

Finansieringsgrad 1 viser hvor mye av anleggsmidlene som er langsiktig finansiert, dvs. finansiert med egenkapital eller langsiktig gjeld. Forholdstallet bør helst være under 1 (Kristoffersen, 2016), da dette betyr at også deler av omløpsmidlene er langsiktig finansiert.

$$\text{Finansieringsgrad 1} = \frac{\text{Anleggsmidler}}{\text{Langsiktig kapital}}$$

#### 3.3.2 Arbeidskapital

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Denne bør ikke være negativ, da dette vil bety at noe av kapitalen som er bundet i anleggsmidlene vil være finansiert med kortsiktig gjeld.

$$\text{Arbeidskapital} = \text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld}$$

### 3.3.3 Langsiktig lagerfinansiering

Langsiktig lagerfinansiering angir hvor stor del av varelageret som er langsiktig finansiert (Kristoffersen, 2016). Dersom forholdstallet er over 100% er hele varelageret langsiktig finansiert. Helst bør i hvert fall minimumslageret i bedriften være langsiktig finansiert.

$$\text{Langsiktig lagerfinansiering} = \frac{\text{Arbeidskapital} \cdot 100\%}{\text{Varelager}}$$

## 3.4 Soliditet

Soliditeten til en bedrift viser hvor stor andel av bedriftens eiendeler som er finansiert av egenkapital, og sier dermed noe om bedriftens evne til å tåle tap (Visma, 2019a)

### 3.4.1 Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen viser hvor stor andel av eiendelene som er finansiert med egne midler (Kristoffersen, 2016). Jo høyere forholdstallet er, jo mer av eiendelene er finansiert med egne midler og jo bedre er soliditeten i bedriften. En lav soliditet trenger imidlertid ikke alltid være negativt, men kan skyldes at bedriften har gjennomført store investeringer den siste tiden. Det kan derfor være nyttig og ikke bare se på egenkapitalandelen alene, men også hvilke forhold som påvirker den. Det finnes ingen fasitsvar på hvor stor egenkapitalandelen bør være, men i de fleste virksomheter vil en egenkapitalandel på 30%-35% være tilfredsstillende (Kristoffersen, 2016).

$$\text{Egenkapitalandel} = \frac{\text{Egenkapital} \cdot 100\%}{\text{Totalkapital}}$$

### 3.4.2 Gjeldsgrad

Gjeldsgraden viser hvor mye av finansieringen som kommer fra gjeld og hvor mye som kommer fra selskapets aksjonærer (Visma, 2019b). Jo lavere forholdstallet er, jo mer solid er bedriften. Det finnes heller ingen fasitsvar på hvor lav gjeldsgraden bør være, men under 2 er

ansett som bra (Kristoffersen, 2016). Med en gjeldsgrad på 2 vil egenkapitalandelen være 1/3. En gjeldsgrad på 1 betyr at egenkapital og sum gjeld er like store

$$Gjeldsgrad = \frac{Gjeld}{Egenkapital}$$

### 3.5 Likviditet

En analyse av bedriftens likviditet ser nærmere på bedriftens betalingsevne, og det innebærer en kartlegging av bedriftens evne til å betale sine forpliktelser ved forfall (Kristoffersen, 2016).

#### 3.5.1 Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad 1 viser virksomhetens evne til å betale kortsiktig gjeld, forutsatt at varebeholdningen kan bli solgt og brukt for å dekke kortsiktige forpliktelser (Visma, 2019c). Ved utregningen av nøkkeltallet tar man utgangspunkt i balansen på et gitt tidspunkt. Et strengt krav til Likviditetsgrad 1 er at den helst bør være over 2, men i praksis er det sjelden den er så høy.

$$Likviditetsgrad\ 1 = \frac{Omløpsmidler}{Kortsiktig\ gjeld}$$

#### 3.5.2 Likviditetsgrad 2

Ved utregning av likviditetsgrad 2 tar man bare utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene. Det er normalt samtlige omløpsmidler, med unntak av varelager. Nøkkeltallet bør være større enn 1, men dette er også sjelden i praksis.

$$Likviditetsgrad\ 2 = \frac{Mest\ likvide\ omløpsmidler}{Kortsiktig\ gjeld}$$

### 3.6 Lønnsomhet

Lønnsomhet sier noe om bedriftens evne til å skape overskudd (Kristoffersen, 2016). En bedrift uten tilstrekkelig lønnsomhet vil ikke overleve i det lange løp. God lønnsomhet er også viktig for at eiere og investorer skal ønske å skyte inn ny kapital i bedriften.

For at et tall, som et årsresultat, skal gi mening og skal kunne sammenlignes må det relateres til noe. Grunnen til dette er at slike absolutte tall gir begrensede sammenligningsmuligheter. Derfor er det vanlig at bedrifter setter såkalte resultatmål, og at de bruker ulike nøkkeltall for å regne ut lønnsomheten i en bedrift.

Vi har valgt å fokusere på følgende nøkkeltall innenfor lønnsomhet: Totalkapitalrentabilitet (ROI), resultatgrad, kapitalens omløpshastighet og egenkapitalrentabilitet.

### 3.6.1 Totalkapitalrentabilitet

Totalkapitalrentabiliteten måler en bedrifts avkastning på den samlede kapitalen som er bundet i bedriften (Kristoffersen, 2016), og den viser hvor effektiv bedriften har vært i forvaltning av sine ressurser. Nøkkeltallet benevnes ofte ROI (Return on investment). Totalkapitalrentabiliteten er viktig for bedriften da den viser hvor godt bedriften har vært drevet, og gir uttrykk for nivået på inntjeningen i perioden.

Om nøkkeltallet er tilfredsstillende eller ikke, må avgjøres ut fra risikoen ved virksomheten. Avkastningen bør være høyere enn risikofri rente med risiko for tillegg. Altså må total kapitalrentabiliteten være høyere, desto høyere risikoen er. Hva som er tilfredsstillende total kapitalrentabilitet varierer fra bedrift til bedrift, og bransje til bransje. Den vil også variere ut fra om man befinner seg i en periode med lav prisstigning eller høy prisstigning. Normalt sett bør total kapitalrentabiliteten være høyere enn renten banken benytter. Om dette ikke er tilfellet vil aksjonærer få en høyere avkastning ved å plassere pengene i banken. Det vurderes normalt som positivt å ha så høy rentabilitet på total kapitalen som mulig. En tommelfingerregel vil være at ROI på under 5 % er dårlig, og over 12 % er bra (Lederkilden, 2019).

Totalkapitalrentabiliteten beregnes som forholdet mellom driftsresultat og gjennomsnittlig total kapital i bedriften. Den uttrykkes som:

$$ROI = \frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) \cdot 100 \%}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$



Gjennomsnittlig total kapital er gitt som:  $(IB + UB)/2$ , hvor IB står for inngående balanse av sum egenkapital og gjeld, og UB står for utgående balanse sum egenkapital og gjeld. Ved å benytte seg av gjennomsnittlig total kapital vil man få et mer korrekt bilde av total kapitalen gjennom året enn dersom man kun benytter seg av total kapitalen IB eller UB. Dette fordi total kapitalen kan svinge gjennom året.

### 3.6.2 DuPont

Formålet med DuPont-modellen er å få en bedre forståelse av avkastningen på investert kapital i bedriften (Kristoffersen, 2016). Dekomponeringen i resultatgrad og kapitalens omløpshastighet er første ledd i DuPont-metoden.

Endringer i total kapitalrentabiliteten kan skyldes flere forhold. Derfor vil det være hensiktsmessig å dekomponere nøkkeltallet ytterligere for å belyse hva som forårsaker eventuelle endringer. Denne dekomponeringen kalles DuPont-modellen, og uttrykkes på følgende måte:

$$\text{Total kapitalrentabilitet} = \text{Resultatgrad} \cdot \text{Kapitalens omløpshastighet}$$

Resultatgrad uttrykkes i prosent, og defineres slik:

$$\text{Resultatgrad} = \frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) \cdot 100 \%}{\text{Driftsinntekter}}$$

Kapitalens omløpshastighet er definert som:

$$\text{Kapitalens omløpshastighet} = \frac{\text{Driftsinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$

### 3.6.3 Resultatgrad

Resultatgraden viser hvor mye som er tjent på hver krone som er omsatt i perioden (Kristoffersen, 2016), og den måler dermed lønnsomheten i forhold til salg. Nøkkeltallet benevnes ofte ROS (Return on sales). Jo høyere resultatgrad, desto bedre.

ROS kan forbedres ved økning i inntekter, reduksjon av kostnader eller en kombinasjon av disse to. En handelsbedrift (som Frati As) kan øke sine inntekter ved å øke pris, selge flere enheter eller ved salg av nye produkter. Kostnader kan reduseres ved å effektivisere

produksjonen, utvikle bedre innkjøpsrutiner eller redusere kostnader knyttet til lønn og andre driftskostnader (Kristoffersen, 2016).

Da resultatgrad er en relativ størrelse vil det være nyttig å følge utviklingen over flere regnskapsperioder, og også å sammenligne med andre bedrifter i samme bransje.

#### 3.6.4 Kapitalens omløpshastighet

Kapitalens omløpshastighet forteller hvor effektivt bedriften utnytter kapitalen som er bundet i bedriften (Kristoffersen, 2016). Med andre ord forteller den hvor godt kapitalen som er bundet i selskapet benyttes til å generere inntekter. Dersom kapitalens omløpshastighet er høy viser det at kapitalen i bedriften utnyttes effektivt, mens en lav omløpshastighet viser at kapitalen utnyttes mindre effektivt.

Dette nøkkeltallet kan fortelle oss om det er «død kapital» i bedriften. «Død kapital» brukes om eiendeler som ikke benyttes til å skape verdier i selskapet, som for eksempel varer som står på lager og støver ned.

Totalkapitalens omløpshastighet kan man forbedre enten ved å øke inntekter eller ved å redusere kapital som er bundet i bedriften (Kristoffersen, 2016). Kapital som er bundet i bedriften kan reduseres ved å redusere varelager og utestående fordringer.

#### 3.6.5 Egenkapitalrentabilitet

Egenkapitalrentabilitet viser avkastning på eiernes investering i bedriften (Kristoffersen, 2016). Dette tallet er mest interessant for eierne i en bedrift, da det viser hvor mye avkastning de får på investert kapital kontra å sette pengene i banken til en gitt rente. Det er knyttet høyere risiko til å investere i en bedrift enn å sette penger i banken, og dette tas med i tillegg for risiko.

Egenkapitalrentabilitet kan beregnes både før og etter skatt. Da eierne ønsker å vite hvor stor andel av resultatet som tilfaller egenkapitalen, vil det være mest interessant å beregne egenkapital etter skatt. Egenkapitalrentabilitet etter skatt er definert som følger:

$$\text{Egenkapitalrentabilitet etter skatt} = \frac{\text{Ordinært resultat} \cdot 100 \%}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$$

Gjennomsnittlig egenkapital er gitt som:  $(IB + UB)/2$ , hvor IB står for inngående balanse av egenkapital, og UB står for utgående balanse av egenkapital. Ved å benytte seg av gjennomsnittlig egenkapital vil man få et mer korrekt bilde av egenkapitalen gjennom året enn dersom man kun benytter seg av egenkapital IB eller UB. Dette fordi egenkapitalen kan svinge gjennom året.

## 4 Metode

I dette kapitlet skal vi gjøre rede for hvordan vi har gått fram for å besvare problemstillingen, hvilke valg som ble foretatt og hvorfor. I tillegg skal vi se på konsekvensene av valgene vi tok sett i lys av validitet og reliabilitet.

### 4.1 Problemstilling

Når man bestemmer seg for en problemstilling foretar man et viktig valg ved å avgrense hva det skal fokuseres på. Dette er viktig for at man i det hele tatt skal kunne gjennomføre en empirisk undersøkelse. Avgrensningen foregår eksplisitt ved at man sier klart hva som skal fokuseres på og ikke (Jacobsen, 2016). Vi har valgt å fokusere på lønnsomhetsutviklingen hos Frati i perioden 2015 til 2017.

Vår hovedproblemstilling er: Hvordan har lønnsomheten utviklet seg for Frati AS i perioden 2015-2017?

Vår underproblemstilling er: Hvordan er lønnsomheten sammenliknet med Ristorante Italiano i samme periode.

I vårt tilfelle er Frati og Ristorante Italiano undersøkelsesenheter, altså de vi undersøker. For å beskrive temaet lønnsomhetsutvikling har vi tatt for oss ulike variabler. Disse variablene er nøkkeltall med ulike verdier som forteller oss om utviklingen i lønnsomheten har økt eller blitt redusert.

### 4.2 Undersøkellesdesign

Vi har valgt et intensivt design for å svare på problemstillingen vår, hvor vi ser på få enheter og mange variabler. På denne måten får vi en grundig og detaljert forståelse av hvordan lønnsomheten til disse to restaurantene har utviklet seg gjennom den valgte perioden.

Oppgaven vår er en case-studie ettersom vi vektlegger en studie av kun to undersøkelsesenheter. I første del av oppgaven vår begynner vi med en enkeltcase-studie hvor

vi går i dybden på Frati som en enkel kollektiv enhet. Videre i oppgaven tar vi for oss en sammenlignende casestudie hvor vi sammenligner Frati sine nøkkeltall med Ristorante Italiano sine. Ettersom vi ser på utviklingen til enhetene over tid kan oppgaven vår også sies å være en tidsseriestudie.

### 4.3 Datainnsamling

For å svare på problemstillingen vår har vi samlet inn data gjennom dokumentundersøkelser. Vi har hentet sekundærdata i form av regnskapstall fra nettstedet forvalt.no for begge restaurantene. Regnskapstallene har vi brukt for å beregne nøkkeltallene vi har analysert i oppgaven vår.

### 4.4 Validitet og reliabilitet

Alle metodiske valg vi har foretatt i forbindelse med vår oppgave vil være med å påvirke undersøkelsens pålitelighet og gyldighet. Gyldigheten kan deles opp i intern og ekstern gyldighet. Intern gyldighet er knyttet til hvorvidt vi har fått tak i det vi ønsket å få tak i, og ekstern gyldighet er knyttet til hvorvidt vi har grunnlag for å generalisere funnene våre. Påliteligheten er knyttet til om vi kan stole på dataene vi har samlet inn. Det vi vil vite er rett og slett om det vi har funnet og presentert er sant (Jacobsen, 2016).

I vår regnskapsanalyse har vi hentet sekundærdata i form av regnskapstall fra nettstedet forvalt.no. Her er dataene samlet inn til samme formål som det skal brukes til. Dermed vil det ikke være problematisk å bruke sekundærdata i vår oppgave. Årsregnskapet er en offentlig og lovregulert rapport som indikerer at kilden gir et riktig bilde av virkeligheten. Regnskapstall er informasjon som ikke kan tolkes på flere måter, men avlesningsfeil er en mulig feilkilde. For å styrke den interne gyldigheten har vi utført utregning av nøkkeltallene gjentatte ganger. Den interne gyldigheten er også avhengig av korrekt utregning. Vi har for eksempel brukt gjennomsnittlig total kapital for å gi et bedre bilde av lønnsomheten.

Ettersom vi kun har sett på to bedrifter er ikke ekstern gyldighet relevant for oss. Vi ønsker ikke å generalisere, kun at vår konklusjon er gyldig for Frati og Ristorante Italiano.

Reliabilitet eller pålitelighet handler om det er trekk ved undersøkelsen som har skapt de resultatene vi har kommet fram til (Jacobsen, 2016). I form av den kvalitative dataen vi har brukt vil vi ikke si at dette fremkommer. Dersom noen andre hadde utført analysen ville de fått de samme resultatene, gitt bruk av samme tall som oss. Spørsmålet blir heller om vi har brukt riktige nøkkeltall. Vi mener vi har kommet fram til riktige nøkkeltall basert på egen kunnskap og undersøkelse av lignende oppgaver.

## 5 Analyse

I denne delen av oppgaven skal vi regne ut nøkkeltallene til Frati AS og se hvordan utviklingen har vært i perioden 2015-2017. Deretter skal vi sammenligne utviklingen i lønnsomheten med restauranten Ristorantino Italiano.

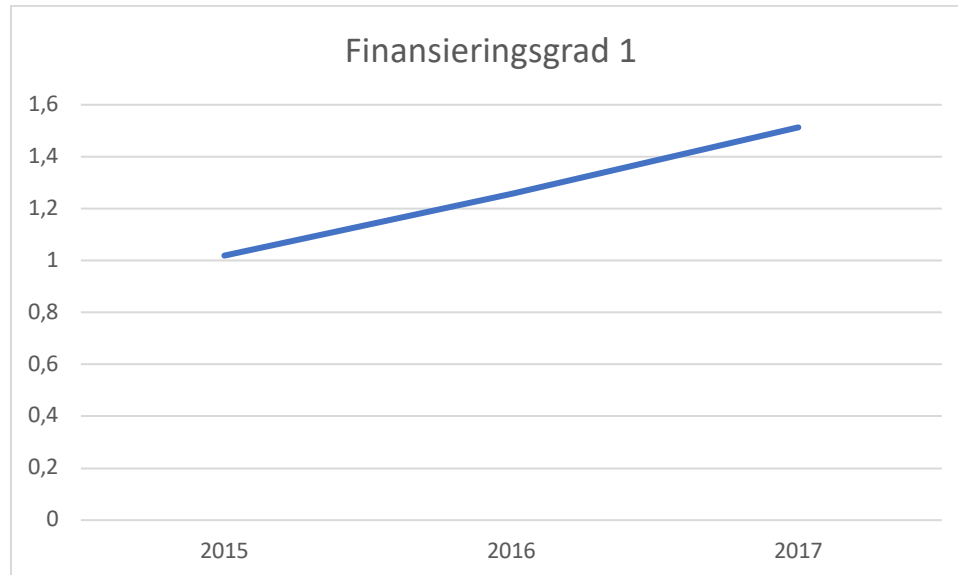
### 5.1 Finansiering

Under finansiering vil vi analysere finansieringsgrad 1, arbeidskapital og langsiktig lagerfinansiering.

#### 5.1.1 Finansieringsgrad 1

År	2015	2016	2017
Anleggsmidler	7 754 000	12 782 000	11 911 000
Langsiktig kapital	7 611 000	10 157 000	7 875 000
Finansieringsgrad 1	1,10	1,26	1,51

Tabell 1: Finansieringsgrad 1



Figur 1: Finansieringsgrad 1

Finansieringsgrad 1 skal helst ikke være over 1, da dette vil si at deler av anleggsmidlene er kortsiktig finansiert. Her ligger forholdstallet over 1 gjennom hele perioden. Fra 2015 til 2016 økte finansieringsgraden fra 1,10 til 1,26. Den negative utviklingen i finansieringsgraden

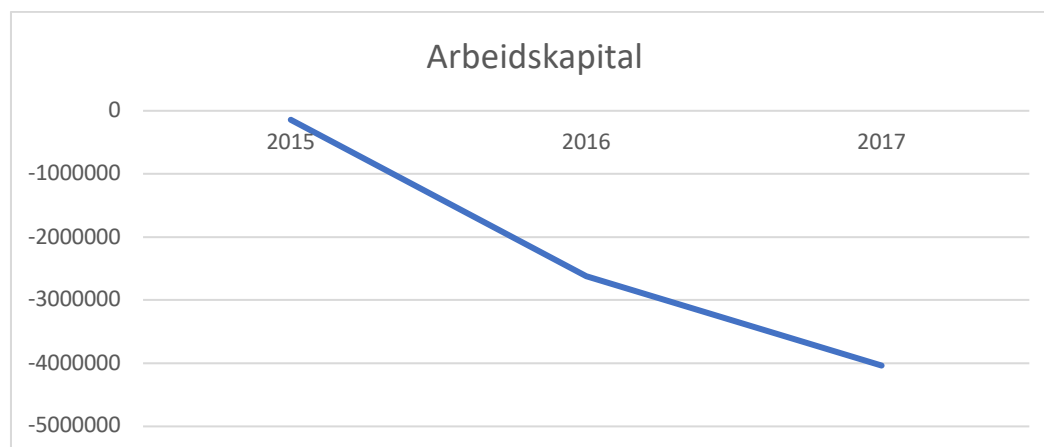
skyldes at anleggsmidlene har økt mer enn den langsiktige kapitalen. Vi ser av regnskapet at økningen i anleggsmidlene skyldes hovedsakelig investeringer i driftsløsøre, inventar og lignende. Disse investeringene er finansiert med økt egenkapital og økt kortsiktig gjeld.

Finansieringsgraden økte også i neste periode, og var i 2017 på 1,51. Her er både anleggsmidlene og langsiktig kapital redusert, men den langsiktige kapitalen er redusert mer enn anleggsmidlene. Dette gjør at en større del av anleggsmidlene blir finansiert av kortsiktig kapital.

### 5.1.2 Arbeidskapital

År	2015	2016	2017
<b>Omløpsmidler</b>	8 161 000	10 341 000	16 085 000
<b>Kortsiktig gjeld</b>	8 303 000	12 966 000	20 121 000
<b>Arbeidskapital</b>	-142 000	-2 625 000	-4 036 000

Tabell 2: Arbeidskapital



Figur 2: Arbeidskapital

Arbeidskapitalen har en sterkt negativ utvikling gjennom hele perioden. Når bedriften har en negativ arbeidskapital betyr dette at noe av kapitalen som er bundet i anleggsmidlene er finansiert med kortsiktig gjeld. Her har vi en større økning i kortsiktig gjeld i løpet av perioden enn i omløpsmidler, noe som gir den negative utviklingen i arbeidskapitalen. Noe av økningen i den kortsiktige kapitalen må altså gå til å finansiere anleggsmidlene. Den negative

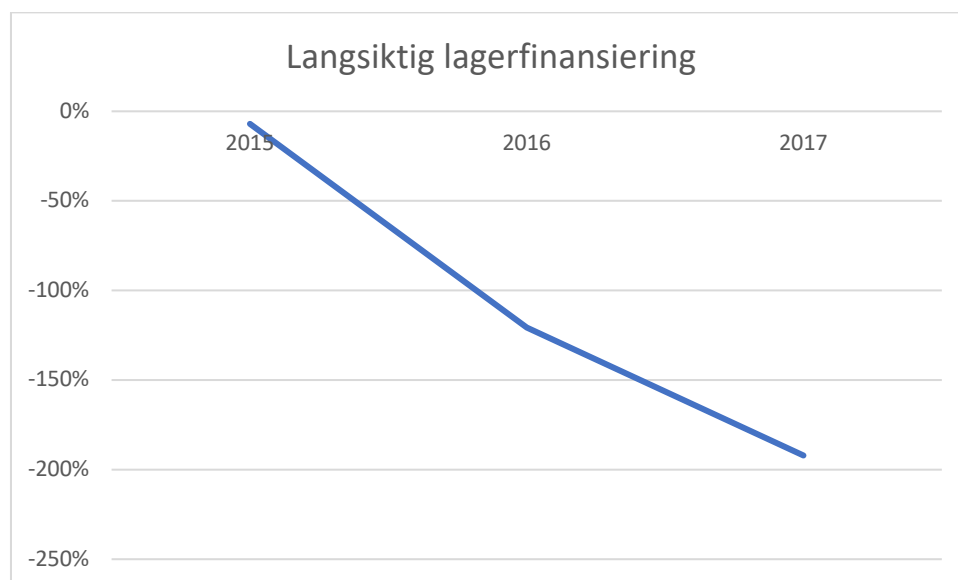


arbeidskapitalen er også i tråd med analysen av finansierungsgrad 1 hvor vi også kom frem til at en del av anleggsmidlene er finansiert med kortsiktig kapital.

### 5.1.3 Langsiktig lagerfinansiering

År	2015	2016	2017
<b>Arbeidskapital</b>	-142 000	-2 625 000	-4 036 000
<b>Varelager</b>	2 029 000	2 175 000	2 101 000
<b>Langsiktig lagerfinansiering</b>	-7,00%	-120,69%	-192,10%

Tabell 3: Langsiktig lagerfinansiering



Figur 3: Langsiktig lagerfinansiering

Den langsiktige lagerfinansieringen er svært dårlig gjennom hele perioden, og har i tillegg en negativ utvikling. I 2015 er den på -7,00%, før den synker kraftig til -120,69% i 2016. I 2017 synker forholdstallet videre til -192,10%. Varelageret holder seg stabilt i løpet av de tre årene, mens arbeidskapitalen blir dårligere. Dette gjør at den langsiktige lagerfinansieringen også forverres.

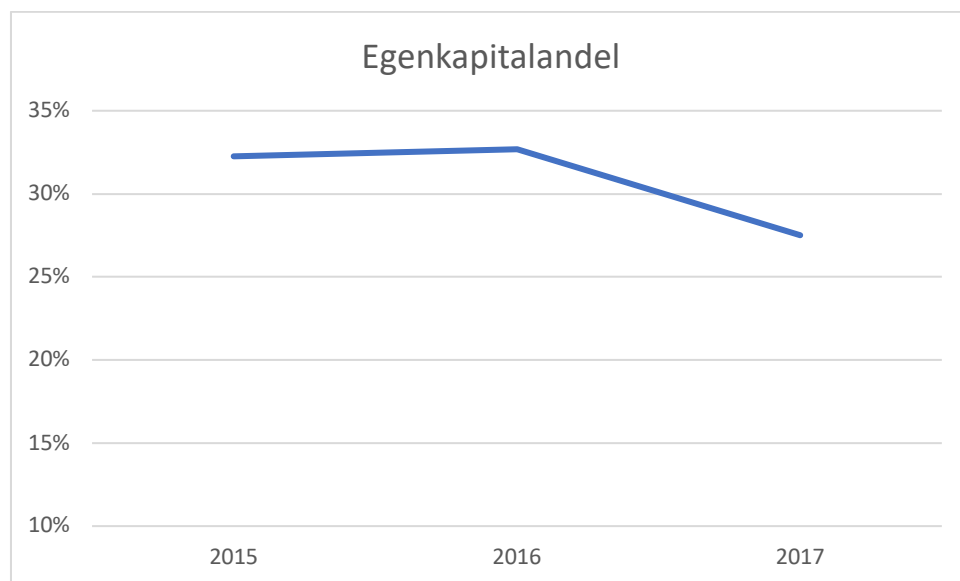
## 5.2 Soliditet

Under soliditet vil vi analysere egenkapitalandel og gjeldsgrad.

### 5.2.1 Egenkapitalandel

År	2015	2016	2017
<b>Egenkapital</b>	5 135 000	7 557 000	7 701 000
<b>Totalkapital</b>	15 915 000	23 122 000	27 996 000
<b>Egenkapitalandel</b>	32,27%	32,69%	27,51%

Tabell 4: Egenkapitalandel



Figur 4: Egenkapitalandel

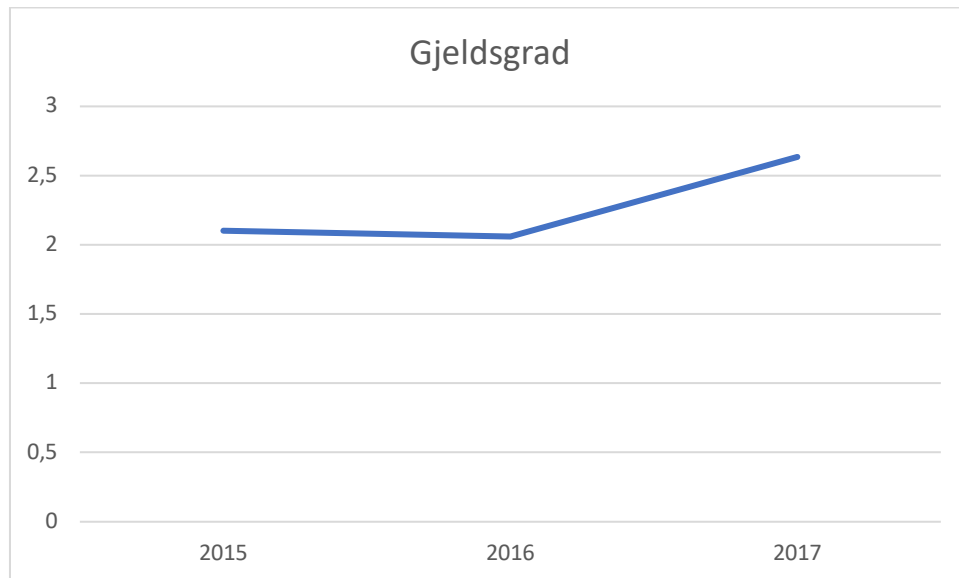
Egenkapitalandelen viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med egne midler.

Egenkapitalandelen har totalt sett gått ned i perioden 2015-2016. I 2015 til 2016 var det en liten økning i egenkapitalandelen, fra 32,27% til 32,69%, mens den fra 2016 til 2017 gikk ned fra 32,69% til 27,51%. Som nevnt i teoridelen vil en egenkapitalandel mellom 30-35% være tilfredsstillende, og egenkapitalandelen i 2015 og 2016 er dermed høy nok, mens egenkapitalandelen for 2017 er noe lav.

### 5.2.2 Gjeldsgrad

År	2015	2016	2017
Gjeld	10 779 000	15 565 000	20 295 000
Egenkapital	5 135 000	7 557 000	7 701 000
Gjeldsgrad	2,10	2,06	2,64

Tabell 5: Gjeldsgrad



Figur 5: Gjeldsgrad

Jo lavere dette forholdstallet er, jo mer solid er bedriften. Reduksjonen av egenkapitalandel indikerer en økning i gjeldsgrad. Gjeldsgraden har totalt sett hatt en økning i perioden 2015-2017. I 2015 lå gjeldsgraden på 2,10. I 2016 hadde den en marginal nedgang til 2,06. Fra 2016 til 2017 har gjeldsgraden økt til 2,64. Dermed er en større del av totalkapitalen finansiert av gjeld i 2017 enn tidligere. Som nevnt i teoridelen er det ønskelig med en gjeldsgrad under 2. Økningen i gjeldsgraden skyldes hovedsakelig økningen i kortsiktig gjeld.

### 5.3 Likviditet

Nøkkeltallene vi vil ta for oss her er likviditetsgrad 1 og likviditetsgrad 2.

#### 5.3.1 Likviditetsgrad 1

År	2015	2016	2017
<b>Omløpsmidler</b>	8 161 000	10 341 000	16 085 000
<b>Kortsiktig gjeld</b>	8 303 000	12 966 000	20 121 000
<b>Likviditetsgrad 1</b>	0,98	0,80	0,80

Tabell 6: Likviditetsgrad 1



Figur 6: Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad 1 viser hvor god en bedrift er til å innfri betalingsforpliktelsene sine. Figuren viser at likviditetsgrad 1 reduseres fra 2015-2017. Som nevnt i teoridelen bør likviditetsgrad 1 ligge over 1, selv om dette kravet er noe strengt. Dermed er Frati AS' likviditetsgrad 1 ikke tilfredsstillende sett i forhold til normen.

Vi ser en mindre økning i omløpsmidler fra 2015-2016, før en mer markant økning inntreffer fra 2016-2017. Den samme utviklingen ser vi i den kortsiktige gjelden til Frati, med en kortsiktig gjeld på 8 303 i 2015 og 12 966 i 2016, til en økning på 20 121 i 2017. Årsaken til nedgangen i likviditet skyldes en større økning i prosent kortsiktig gjeld (142%) enn i omløpsmidlene (97%).

### 5.3.2 Likviditetsgrad 2

År	2015	2016	2017
<b>Omløpsmidler</b>	8 161 000	10 341 000	16 085 000
<b>Varelager</b>	2 029 000	2 175 000	2 101 000
<b>Kortsiktig gjeld</b>	8 303 000	12 966 000	20 121 000
<b>Likviditetsgrad 2</b>	0,74	0,63	0,70

Tabell 7: Likviditetsgrad 2



Figur 7: Likviditetsgrad 2

Likviditetsgrad 2 fokuserer på de mest likvide omløpsmidlene. Dette er som oftest samtlige omløpsmidler, sett bort fra varelager. Fra 2015 til 2016 reduseres likviditetsgrad 2 fra 0,74 til 0,63, mens den fra 2016 til 2017 øker fra 0,63 til 0,70. Likviditetsgrad 2 bør normalt være over 1.

Nedgangen i likviditetsgrad 2 fra 2015 til 2016 skyldes at kortsiktig gjeld øker med mer enn de mest likvide omløpsmidlene. Kortsiktig gjeld øker fra 8 303 til 12 966, mens de likvide omløpsmidlene øker fra 6 132 til 8 166. Økningen i likviditetsgrad 2 skyldes hovedsakelig en økning i kasse/bank/post fra 3 507 i 2015 til 12 162 i 2017. Kortsiktig gjeld har også økt i perioden, fra 8 303 i 2015 til 20 121 i 2017, men økningen i likvide omløpsmidler har vært større.

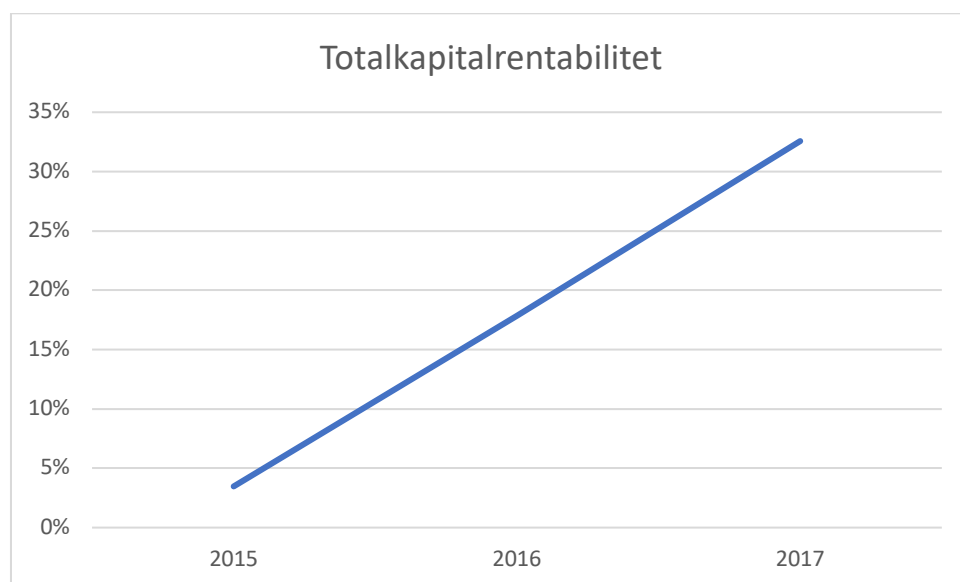
## 5.4 Lønnsomhet

Under lønnsomhet vil vi analysere total kapitalrentabilitet, resultatgrad, kapitalens omløpshastighet og egen kapitalrentabilitet.

### 5.4.1 Total kapitalrentabilitet

År	2015	2016	2017
<b>Driftsresultat</b>	439 000	3 468 000	8 304 000
<b>Finansinntekter</b>	28 000	16 000	20 000
<b>Gjennomsnittlig total kapital</b>	13 469 000	19 518 500	25 559 000
<b>Total kapitalrentabilitet</b>	3,48 %	17,85 %	32,57 %

Tabell 8: Total kapitalrentabilitet



Figur 8: Total kapitalrentabilitet

Total kapitalrentabiliteten måler bedriftens avkastning på den samlede kapitalen som er bundet i bedriften. Fra 2015 til 2017 ser vi en svært positiv endring i ROI til bedriften. Fra 2015 til 2016 har ROI økt fra 3,47% til 17,85%, og fra 2016 til 2017 har økningen vært fra 17,85% til 32,57%. Som nevnt i teoridelen, vil en ROI på over 12% regnes som bra.

Den totale økningen skyldes i all hovedsak økning i driftsresultat. Videre har det også vært en økning i gjennomsnittlig totalkapital som også har vært med på å påvirke ROI, men ikke i like stor grad som økningen i driftsresultat. En slik økning i totalkapital vil virke negativt inn på ROI. Økning i driftsresultat skyldes i all hovedsak at driftsinntekter har økt mer enn driftskostnader.

#### 5.4.2 DuPont- modellen

Totalkapitalrentabiliteten kan videre dekomponeres til resultatgrad og kapitalens omløpshastighet. Denne dekomponeringen gir oss et bedre bilde av lønnsomheten i bedriften.

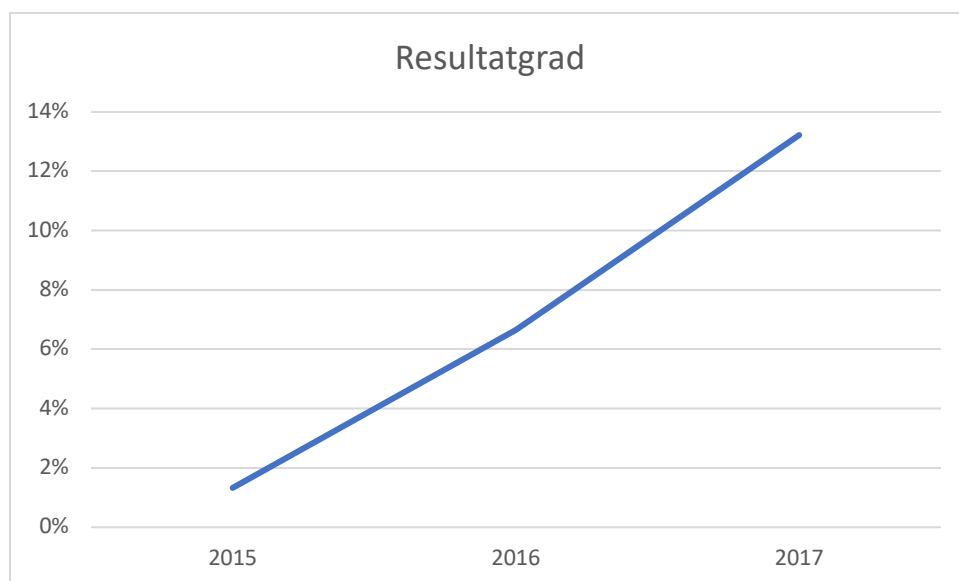
År	2015	2016	2017
<b>Resultatgrad</b>	1,33%	6,65%	13,22%
<b>Kapitalens omløpshastighet</b>	2,61	2,68	2,46
<b>Totalkapitalrentabilitet</b>	3,48%	17,85%	32,57%

Tabell 9: DuPont

#### 5.4.3 Resultatgrad

År	2015	2016	2017
<b>Driftsresultat + finansinntekter</b>	467 000	3 484 000	8 324 000
<b>Driftsinntekter</b>	35 174 000	52 391 000	62 963 000
<b>Resultatgrad</b>	1,33%	6,65%	13,22%

Tabell 10: Resultatgrad i %



Figur 9: Resultatgrad i %

Resultatgraden brukes for å måle hvor mye som er tjent på hver krone som er omsatt i perioden. Utviklingen i resultatgraden har vært svært positiv perioden sett under ett. Fra 2015 til 2016 har resultatgraden økt fra 1,33 % til 6,65 %. Fra 2016 til 2017 har resultatgraden økt fra 6,65 % til 13,22 %.

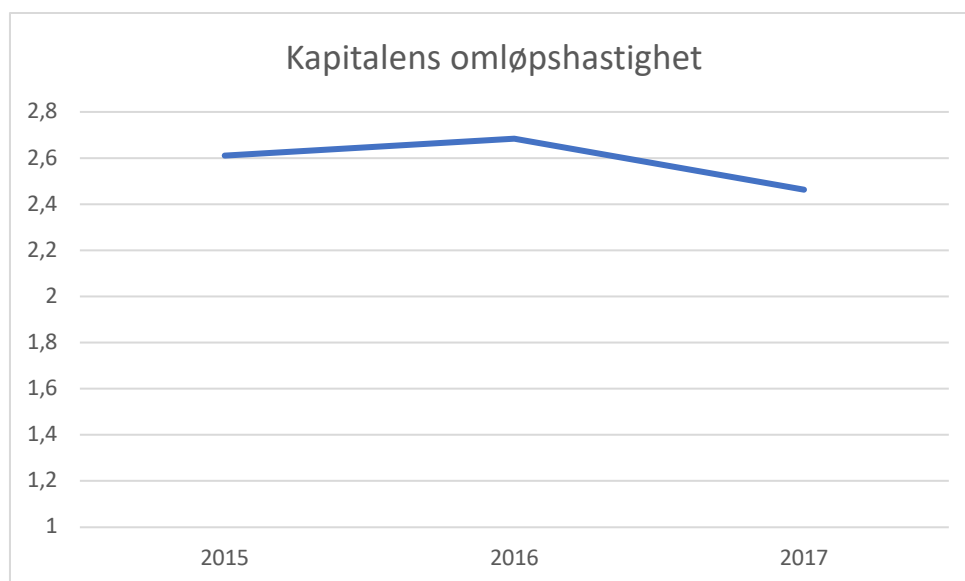
Både driftsresultat og driftsinntekter har hatt en positiv økning, men økningen i resultatgrad påvirkes i størst grad av økning i driftsresultat (og finansinntekter). Driftsresultatet har økt med nesten 8 millioner kroner fra 2015 til 2017.

#### 5.4.4 Kapitalens omløpshastighet

År	2015	2016	2017
<b>Driftsinntekter</b>	35 174 000	52 391 000	62 963 000
<b>Gjennomsnittlig total kapital</b>	13 469 000	19 518 500	25 559 000
<b>Kapitalens omløpshastighet</b>	2,61	2,68	2,46

Tabell 11: Kapitalens omløpshastighet





Figur 10: Kapitalens omløpshastighet

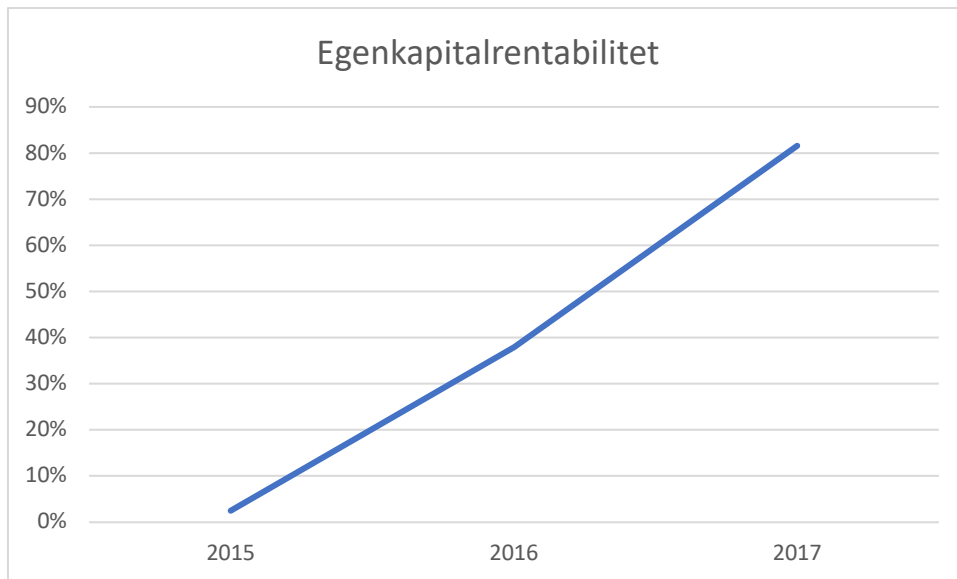
Kapitalens omløpshastighet måler hvor effektivt bedriften utnytter kapitalen som er bundet i bedriften. Fra 2015 til 2016 har kapitalens omløpshastighet økt fra 2,61 til 2,68. Fra 2016 til 2017 har kapitalens omløpshastighet blitt redusert fra 2,68 til 2,46. Nedgangen fra 2016 til 2017 forteller oss at kapitalen som er bundet i bedriften utnyttes mindre effektivt enn før. Til tross for at det har vært endringer, har disse vært relativt små.

Dette forteller oss at den svært positive utviklingen i ROI kan tilskrives endringen i resultatgraden.

#### 5.4.5 Egenkapitalrentabilitet

År	2015	2016	2017
Ordinært resultat etter skatt	127 000	2 421 000	6 224 000
Gjennomsnittlig egenkapital	5 072 000	6 346 000	7 629 000
Egenkapitalrentabilitet	2,50 %	38,00 %	81,58 %

Tabell 12: Egenkapitalrentabilitet etter skatt



*Figur 11: Egenkapitalrentabilitet etter skatt*

Egenkapitalrentabiliteten har økt mye fra 2015-2017. Fra 2015 til 2016 har egenkapitalrentabiliteten gått fra 2,50% til 38,00%, mens den fra 2016 til 2017 har mer enn doblet seg, fra 38,00% til 81,58%.

Egenkapitalrentabiliteten bør være høyere enn total kapitalrentabiliteten. I 2015 er den lavere, men både i 2016 og 2017 er den høyere enn total kapitalrentabiliteten.

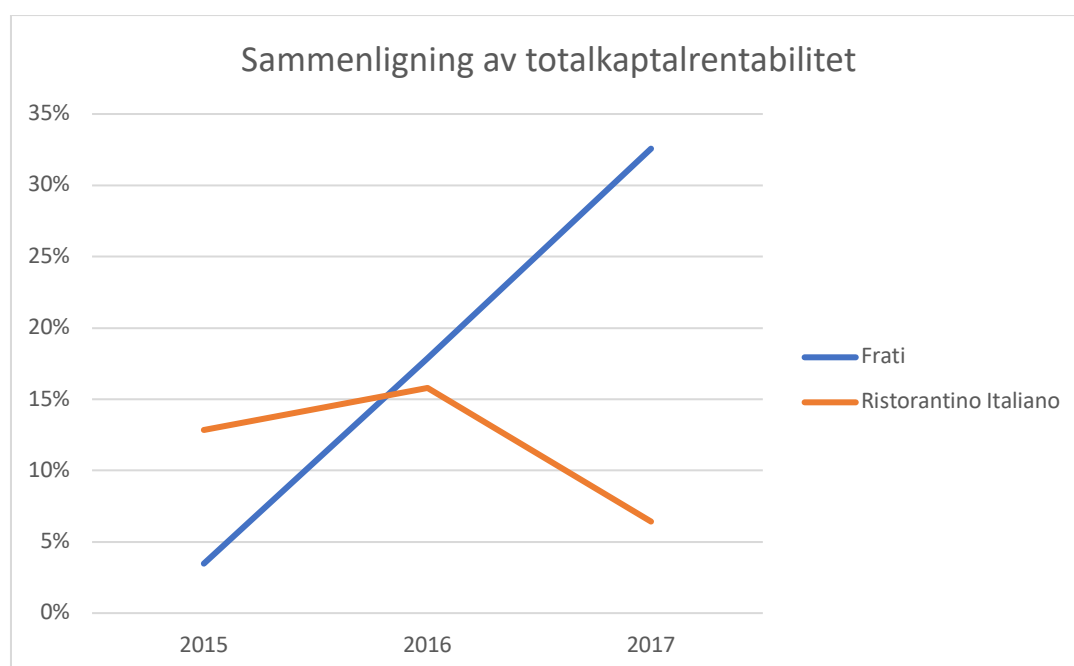
## 5.5 Benchmarking

I denne delen av oppgaven skal vi sammenligne Frati med Ristorante Italiano for å se hvordan utviklingen til Frati har vært, sammenlignet med en annen restaurant i samme bransje. Vi har valgt å sammenligne bedriftene i tidsperioden 2015-2017. Fordi hovedfokuset i vår oppgave er å analysere lønnsomheten til Frati velger vi å sammenligne total kapitalrentabilitet, som vi også her dekomponerer i resultatgrad og kapitalens omløpshastighet. I tillegg sammenligner vi egenkapitalrentabilitet etter skatt for de to bedriftene.

### 5.5.1 Totalkapitalrentabilitet

År	2015	2016	2017
<b>Totalkapitalrentabilitet, Frati</b>	3,47%	17,85%	32,57%
<b>Totalkapitalrentabilitet, Ristorante Italiano</b>	12,86%	15,79%	6,42%

Tabell 13: Sammenligning av totalkapitalrentabilitet



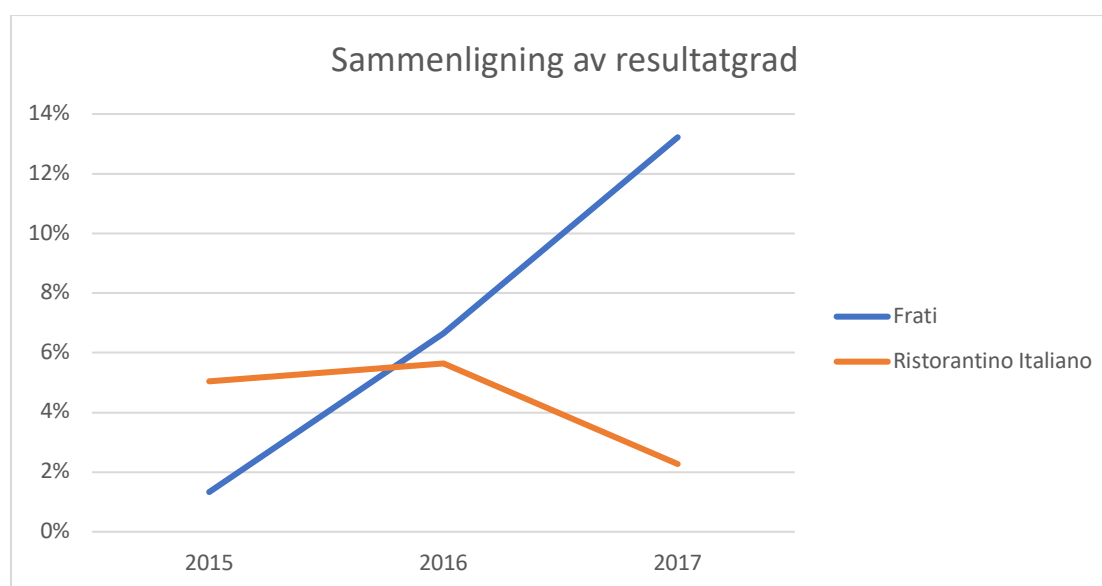
Figur 12: Sammenligning av totalkapitalrentabilitet

Vi ser av figuren at Frati har en lavere ROI enn Ristorante Italiano i 2015. Begge har så en økning i ROI, men Frati har en kraftigere økning enn Ristorante Italiano, noe som gjør at ROI for begge bedriftene er omtrent lik i 2016. Frati har videre en økning i 2017. Dette skyldes, som vi har sett i den tidligere analysen, en økning i driftsresultatet. Ristorante Italiano har derimot hatt en nedgang i ROI i 2017. Dette skyldes at deres driftsresultat har blitt dårligere fra 2016 til 2017. Ved utgangen av 2017 har Frati en betraktelig høyere ROI enn Ristorante Italiano.

### 5.5.2 Resultatgrad

År	2015	2016	2017
<b>Resultatgrad, Frati</b>	1,33%	6,65%	13,22%
<b>Resultatgrad, Ristorantino Italiano</b>	5,04%	5,64%	2,27%

Tabell 14: Sammenligning av resultatgrad



Figur 13: Sammenligning av resultatgrad

Totalkapitalrentabiliteten kan dekomponeres videre i resultatgrad og kapitalens omløpshastighet.

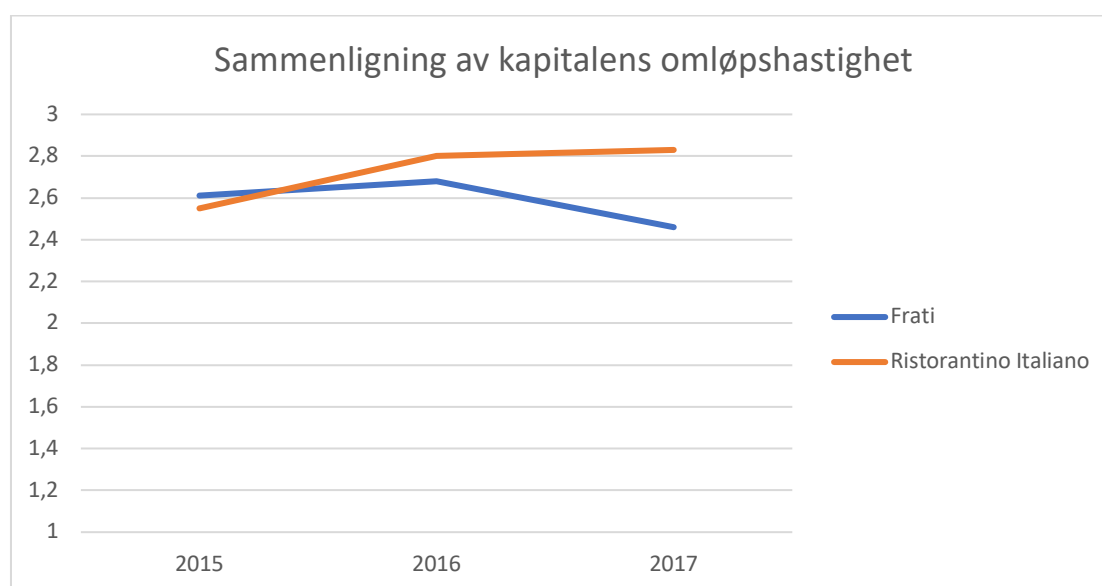
Frati har en positiv utvikling i resultatgraden gjennom hele perioden, med en økning fra 1,33% til 13,22%. Utviklingen skyldes primært en kraftig økning i driftsresultatet.

Resultatgraden til Ristorantino Italiano er omtrent lik i 2015 og 2016, mens de har en nedgang i 2017. Dette skyldes i hovedsak at driftsinntektene er redusert mer enn driftskostnadene i perioden, noe som gir et lavere driftsresultat. I 2015 har Ristorantino Italiano en høyere resultatgrad enn Frati, men utviklingen til restaurantene i løpet av perioden gir Frati den høyeste resultatgraden i 2017.

### 5.5.3 Kapitalens omløpshastighet

År	2015	2016	2017
<b>Kapitalens omløpshastighet, Frati</b>	2,61	2,68	2,46
<b>Kapitalens omløpshastighet, Ristorante Italiano</b>	2,55	2,80	2,83

Tabell 15: Sammenligning av kapitalens omløpshastighet



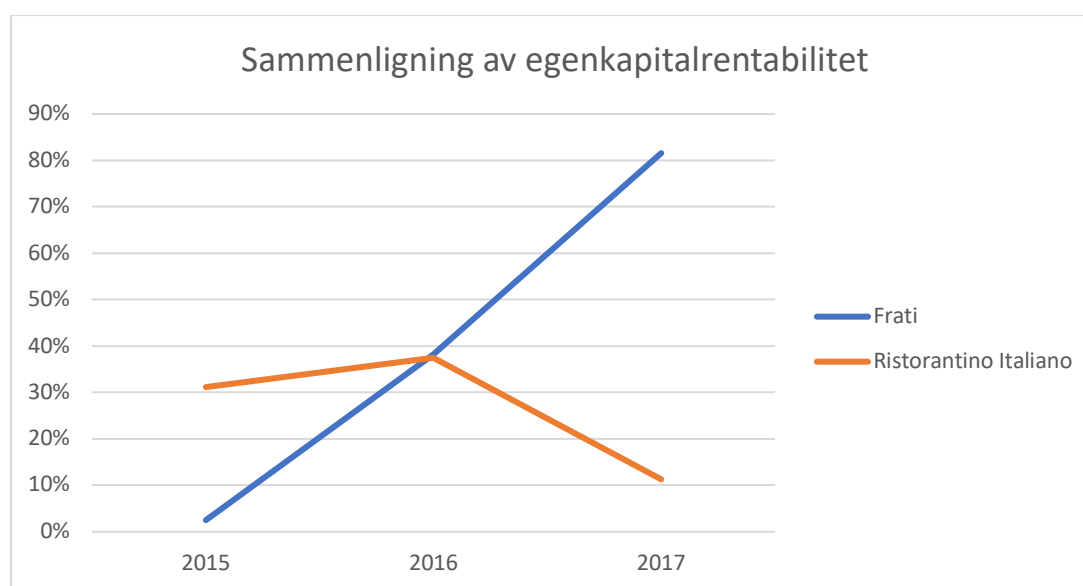
Figur 14: Sammenligning av kapitalens omløpshastighet

Kapitalens omløpshastighet er relativt lik for de to restaurantene og det er små endringer gjennom perioden. Vi ser at Ristorante Italiano har en noe høyere omløpshastighet i 2017 enn i 2015. Hovedårsaken til dette er reduksjonen i gjennomsnittlig totalkapital. Frati har hatt en liten økning i kapitalens omløpshastighet fra 2015 til 2016, og videre en reduksjon fra 2016 til 2017. Sammenlignet med Ristorante Italiano er Frati dårligere til å utnytte kapitalen som er bundet i bedriften i både 2016 og 2017. Fratis økning i totalkapitalrentabiliteten skyldes i all hovedsak økningen i resultatgrad. Ristorante Italianos nedgang i totalkapitalrentabiliteten skyldes i all hovedsak nedgangen i resultatgrad.

#### 5.5.4 Egenkapitalrentabilitet

År	2015	2016	2017
<b>Egenkapitalrentabilitet, Frati</b>	2,50%	38,15%	81,58%
<b>Egenkapitalrentabilitet, Ristorante Italiano</b>	31,17%	37,48%	11,29%

Tabell 16: Sammenligning av egenkapitalrentabilitet



Figur 15: Sammenligning av egenkapitalrentabilitet

Egenkapitalrentabiliteten til Frati har hatt en sterk økning i perioden. Årsaken til dette er at ordinært resultat har økt forholdsmessig mer enn gjennomsnittlig egenkapital. I 2015 hadde de en lavere egenkapitalrentabilitet enn Ristorante Italiano, men på grunn av resultatøkningen har de i 2017 en mye høyere egenkapitalrentabilitet enn Ristorante Italiano. For Ristorante Italiano har egenkapitalrentabiliteten hatt en svak økning fra 2015 til 2016, etterfulgt av en reduksjon fra 2016 til 2017. Årsaken er at resultatet var dårligere i 2017, samtidig som at egenkapitalen har økt.

## 6 Konklusjon

I dette kapitlet skal vi presentere en oppsummering av våre funn og svare på problemstillingen. Vår problemstilling var som følger: Hvordan har lønnsomheten utviklet seg for Frati AS i perioden 2015-2017? I regnskapsanalysen har vi tatt utgangspunkt i de mest relevante nøkkeltallene innenfor finansiering, soliditet, likviditet og lønnsomhet. Vi har valgt å fokusere mest på lønnsomhet i denne oppgaven.

Når det gjelder finansiering har alle nøkkeltallene blitt forverret i løpet av perioden. Dette tyder på at bedriften har en usunn finansiering hvor mye av kapitalen er bundet opp i kortsiktig gjeld. Finansieringen knyttes tett opp mot likviditeten, som også totalt for perioden har blitt forverret i perioden. Dette fører til at bedriften kan ha større problemer med å innfri sine betalingsforpliktelser ved forfall. Det bør likevel nevnes at en likviditetsgrad 1 på 0,8 ikke er kritisk, men det er ikke ønskelig at den ligger under 1.

Egenkapitalandelen har totalt sett gått ned i perioden 2015-2017. Reduksjon av egenkapitalandelen indikerer en økning i gjeldsgraden. Dermed er en større andel av totalkapitalen finansiert med gjeld enn tidligere.

Lønnsomheten har generelt hatt en positiv utvikling i perioden. Alle nøkkeltallene har gått opp, med unntak av kapitalens omløpshastighet som totalt sett har gått ned. Vi ser at bedriften tjener mer på hver krone som er omsatt i periode, men utnytter kapitalen som er bundet i bedriften noe dårligere til å generere inntekter ved slutten av perioden. Det må nevnes at nedgangen i kapitalens omløpshastighet er marginal og dermed ikke påvirker ROI i stor grad.

I sammenligning med Ristorante Italiano ser vi at lønnsomheten til Frati generelt har vært bedre. Mens Frati har hatt en positiv utvikling har Ristorante Italiano hatt en negativ utvikling i lønnsomheten. Totalkapitalrentabiliteten, resultatgraden og egenkapitalrentabiliteten har gått ned, mens kapitalens omløpshastighet har gått opp. Vi ser at Frati har vært mest lønnsom. Kapitalens omløpshastighet sier ingenting om kostnadsnivået i en bedrift og derfor kan vi ut fra resultatgraden forklare Fratis bedre lønnsomhet.

Vi kan konkludere med at Frati har hatt en meget positiv lønnsomhetsutvikling i perioden 2015-2017, men enkelte nøkkeltall innenfor likviditet og finansiering bør ses nærmere på.



## 7 Litteraturliste

### Litteratur:

Jacobsen, D. I. (2016): *Hvordan gjennomføre undersøkelser?* (3.utg.). CAPPELEN DAMM AS.

Kristoffersen, T. (2016): *Årsregnskapet – en grunnleggende innføring.* (5.utg.) Bergen: Fagbokforlaget.

### Internett:

Dahl, G. A.: *Totalkapitalens rentabilitet*

Tilgjengelig fra: [https://www.lederkilden.no/tema/okonomi\\_og\\_rapportering/regnskap-analyse/totalkapitalens-rentabilitet](https://www.lederkilden.no/tema/okonomi_og_rapportering/regnskap-analyse/totalkapitalens-rentabilitet) (Hentet fra: 22.01.19)

Frati AS: Tilgjengelig fra: <https://www.frati.no/> (Hentet: 09.01.19)

Hopland, S. (2018): Vokser raskere enn dagligvarebransjen, nettmatt og bensinstasjonene – sammenlagt, *E24*

Tilgjengelig fra: <https://e24.no/naeringsliv/restauranter/vokser-raskere-enn-dagligvarebransjen-nettmatt-og-bensinstasjonene-sammenlagt/24411680> (Hentet: 09.01.19)

Lynum, S. (2014): Frati flytter til nye lokaler, *Adressa*

Tilgjengelig fra: <https://www.adressa.no/nyheter/okonomi/article10364679.ece> (Hentet: 09.01.19)

Lynum, S. (2017): Det skal ikke være jåleplasser, *Adressa*

Tilgjengelig fra: <https://www.adressa.no/pluss/okonomi/2017/03/29/Det-skal-ikke-v%C3%A6re-j%C3%A5leplasser-14520462.ece> (Hentet: 09.01.19)

Mattilsynet (2009): *En tilstandsbeskrivelse av serveringsbransjen* (Områdeanalyse av serveringsbransjen – delrapport 1)

Tilgjengelig fra: [https://www.mattilsynet.no/mat\\_og\\_vann/matservering/restaurant\\_kafe\\_hotell/det\\_er\\_servert\\_tilstandsbeskrivelse\\_av\\_serveringsbransjen\\_2009.3526/binary/Det%20er%20servert!%20tilsandsbeskrivelse%20av%20serveringsbransjen%202009](https://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/matservering/restaurant_kafe_hotell/det_er_servert_tilstandsbeskrivelse_av_serveringsbransjen_2009.3526/binary/Det%20er%20servert!%20tilsandsbeskrivelse%20av%20serveringsbransjen%202009) (Hentet: 19.01.19)

NHO Reiseliv: *Om serveringsbransjen.*

Tilgjengelig fra: <https://www.nhoreiseliv.no/bransjer-og-fakta/servering/om-serveringsbransjen/> (Hentet: 19.01.19)

Proff forvalt a: Alberto E Tonino AS.

Tilgjengelig fra: <https://forvalt.no/foretaksindex/firma/FirmaSide.aspx?orgnr=966646128> (Hentet: 09.01.19)

Proff forvalt b: Frati AS

Tilgjengelig fra:  
<https://www.forvalt.no/foretaksindex/firma/FirmaSide.aspx?orgnr=951263648> (Hentet: 10.01.19)

Ristorantino Italiano b:

Tilgjengelig fra: <http://www.ristorantino.no/> (Hentet: 09.01.19)

Vinpuls (2018): *Satte ny omsetningsrekord.*

Tilgjengelig fra: <http://vinpuls.no/satte-ny-omsetningsrekord/> (Hentet: 09.01.19)

Visma a: *Hva er soliditet?*

Tilgjengelig fra: <https://www.visma.no/eaccounting/regnskapsordbok/s/soliditet/> (Hentet: 22.01.19)

Visma b: *Gjeldsgrad*

Tilgjengelig fra: [https://help.visma.net/no\\_no/financial-overview/content/online-help/kpi-debt-to-equity-ratio.htm](https://help.visma.net/no_no/financial-overview/content/online-help/kpi-debt-to-equity-ratio.htm) (Hentet: 22.01.19)

Visma c: *Likviditetsgrad 1*

Tilgjengelig fra: [https://help.visma.net/no\\_no/financial-overview/content/online-help/kpi-current-ratio.htm](https://help.visma.net/no_no/financial-overview/content/online-help/kpi-current-ratio.htm) (Hentet: 24.01.19)

## 8 Vedlegg

I dette kapitlet viser vi utregningene for alle nøkkeltallene vi har analysert, samt balanse- og resultatregnskapene for årene 2015-2017.

### 8.1 Beregning av nøkkeltall for Frati

$$ROI = \frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) \cdot 100 \%}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$

$$2015: \frac{(439\,000 + 28\,000) \cdot 100 \%}{(15\,915\,000 + 11\,023\,000)/2} = 3,47\%$$

$$2016: \frac{(3\,468\,000 + 16\,000) \cdot 100 \%}{(23\,122\,000 + 15\,915\,000)/2} = 17,85\%$$

$$2017: \frac{(8\,304\,000 + 20\,000) \cdot 100 \%}{(27\,996\,000 + 23\,122\,000)/2} = 32,59\%$$

$$\text{Resultatgrad} = \frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) \cdot 100 \%}{\text{Driftsinntekter}}$$

$$2015: \frac{(439\,000 + 28\,000) \cdot 100 \%}{35\,174\,000} = 1,39\%$$

$$2016: \frac{(3\,468\,000 + 16\,000) \cdot 100 \%}{52\,391\,000} = 6,65\%$$

$$2017: \frac{(8\,304\,000 + 20\,000) \cdot 100 \%}{62\,963\,000} = 13,22\%$$

$$\text{Kapitalens omløpshastighet} = \frac{\text{Driftsinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$

$$2015: \frac{35\,174\,000}{13\,469\,000} = 2,61$$

$$2016: \frac{52\,391\,000}{19\,518\,500} = 2,68$$

$$2017: \frac{62\,963\,000}{25\,559\,000} = 2,46$$

$$\text{Egenkapitalrentabilitet etter skatt} = \frac{\text{Ordinært resultat} \cdot 100 \%}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$$

$$2015: \frac{127\,000 \cdot 100 \%}{5\,072\,000} = 2,5\%$$

$$2016: \frac{2\,421\,000 \cdot 100 \%}{6\,346\,000} = 38\%$$

$$2017: \frac{6\,224\,000 \cdot 100 \%}{7\,629\,000} = 81,58\%$$

$$\text{Finansierungsgrad 1} = \frac{\text{Anleggsmidler}}{\text{Langsiktig kapital}}$$

$$2015: \frac{7\,754\,000}{5\,135\,000 + 2\,476\,000} = 1,10$$

$$2016: \frac{12\,782\,000}{7\,557\,000 + 2\,600\,000} = 1,26$$

$$2017: \frac{11\,911\,000}{7\,701\,000 + 174\,000} = 1,51$$

$$\text{Arbeidskapital} = \text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld}$$

$$2015: 8\,161\,000 - 8\,303\,000 = -142\,000$$

$$2016: 10\,341\,000 - 12\,966\,000 = -2\,625\,000$$

$$2017: 16\,085\,000 - 20\,121\,000 = -4\,036\,000$$

$$\text{Langsiktig lagerfinansiering} = \frac{\text{Arbeidskapital} \cdot 100\%}{\text{Varelager}}$$

$$2015: \frac{-142\,000 \cdot 100\%}{2\,029\,000} = -7,00\%$$

$$2016: \frac{-2\,625\,000 \cdot 100\%}{2\,175\,000} = -120,69\%$$

$$2017: \frac{-4\,036\,000 \cdot 100\%}{2\,101\,000} = -192,10\%$$

$$\text{Egenkapitalandel} = \frac{\text{Egenkapital} \cdot 100\%}{\text{Totalkapital}}$$

$$2015: \frac{5\,135\,000 \cdot 100\%}{15\,915\,000} = 32,27\%$$

$$2016: \frac{7\,557\,000 \cdot 100\%}{23\,122\,000} = 32,68\%$$

$$2017: \frac{7\,701\,000 \cdot 100\%}{27\,996\,000} = 27,51\%$$

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{Gjeld}}{\text{Egenkapital}}$$

$$2015: \frac{10\,779\,000}{5\,135\,000} = 2,10$$

$$2016: \frac{15\,565\,000}{7\,557\,000} = 2,06$$

$$2017: \frac{20\,295\,000}{7\,701\,000} = 2,64$$

$$\text{Likviditetsgrad 1} = \frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

$$2015: \frac{8\,161\,000}{8\,303\,000} = 0,98$$

$$2016: \frac{10\,341\,000}{12\,966\,000} = 0,80$$

$$2017: \frac{16\,085\,000}{20\,121\,000} = 0,80$$

$$\text{Likviditetsgrad 2} = \frac{\text{Mest likvide omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

$$2015: \frac{8\,161\,000 - 2\,029\,000}{8\,303\,000} = 0,74$$

$$2016: \frac{10\,341\,000 - 2\,175\,000}{12\,966\,000} = 0,63$$

$$2017: \frac{16\,085\,000 - 2\,101\,000}{20\,121\,000} = 0,70$$

## 8.2 Beregning av nøkkeltall for Ristorante Italiano

$$ROI = \frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) \cdot 100\%}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$

$$2015: \frac{(632\,000 + 28\,000) \cdot 100\%}{(5\,146\,000 + 5\,122\,000)/2} = 12,86\%$$

$$2016: \frac{(787\,000 + 15\,000) \cdot 100\%}{(5\,011\,000 + 5\,146\,000)/2} = 15,79\%$$

$$2017: \frac{(285\,000 + 16\,000) \cdot 100\%}{(4\,366\,000 + 5\,011\,000)/2} = 6,42\%$$

$$\text{Resultatgrad} = \frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) \cdot 100\%}{\text{Driftsinntekter}}$$

$$2015: \frac{(632\,000 + 28\,000) \cdot 100\%}{13\,087\,000} = 5,04\%$$

$$2016: \frac{(787\,000 + 15\,000) \cdot 100\%}{14\,220\,000} = 5,64\%$$

$$2017: \frac{(285\,000 + 16\,000) \cdot 100\%}{13\,271\,000} = 2,27\%$$

$$\text{Kapitalens omløpshastighet} = \frac{\text{Driftsinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$

$$2015: \frac{13\,087\,000}{5\,134\,000} = 2,55$$

$$2016: \frac{14\,220\,000}{5\,078\,500} = 2,80$$

$$2017: \frac{13\,271\,000}{4\,688\,500} = 2,83$$

$$\text{Egenkapitalrentabilitet etter skatt} = \frac{\text{Ordinært resultat} \cdot 100 \%}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$$

$$2015: \frac{425\,000 \cdot 100 \%}{1\,363\,500} = 31,17\%$$

$$2016: \frac{554\,000 \cdot 100 \%}{1\,478\,000} = 37,48\%$$

$$2017: \frac{183\,000 \cdot 100 \%}{1\,621\,500} = 11,29\%$$

### 8.3 Historiske nøkkeltall for næringsgruppe 56 Serveringsvirksomhet i Trondheim

<b>SSB-tabell 08039: Overnattings og serveringsvirksomhet. Utvalgte byer. Hovedtall, etter næring (SN2008, 2- og 3-siffer) Bedrifter</b>				
	<b>2007</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>
<b>Bedrifter</b>	387	488	493	517
<b>Sysselsetting</b>	3 267	4 120	4 628	5 125
<b>Omsetning (mill. kr)</b>	1 842,0	2 819,7	3 146,2	3 639,9

## 8.4 Resultatregnskap for Frati AS

<b>RESULTATREGNSKAP</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
Sum salgsinntekter	32 938	51 406	62 577
Annen driftsinntekt	2 237	985	387
Sum driftsinntekter	35 174	52 391	62 963
Varekostnad	12 008	15 675	17 405
Endr. behold. varer under tilvirk./ferdige	0	0	0
Beholdningsendringer	0	0	0
Lønnskostnader	15 875	20 250	21 767
Herav kun lønn	12 963	16 742	15 767
Pensjonskostnader	162	0	0
Obligatorisk tjenstepensjon	0	191	188
Avskrivning varige driftsmidler/im. eiend.	424	1 102	1 410
Andre driftskostnader	6 428	11 897	14 077
Sum driftskostnader	34 735	48 923	54 659
<b>Driftsresultat</b>	<b>439</b>	<b>3 468</b>	<b>8 304</b>
Inntekt på investering i datterselskap	0	0	0
Inntekt på invest. annet foretak i sm konsern	0	0	0
Inntekt på invest. i tilknyttet selskap	0	0	0
Renteinnt. fra foretak samme konsern	-29	0	0
Sum annen renteinntekt	56	15	20
Sum annen finansinntekt	2	1	0
Sum finansinntekter	28	16	20
Verdiendr. markedsbas. fin.omløpsmidl.	0	0	0
Renter til konsern	77	41	10
Sum annen rentekostnad	139	140	58
Andre finanskostnader	70	79	74
Sum annen finanskostnad	70	79	74
Sum finanskostnader	287	260	143
Netto finans	-259	-244	-122
<b>Ordinært resultat før skattekostnad</b>	<b>180</b>	<b>3 224</b>	<b>8 182</b>
Skattekostnad på ordinært resultat	54	803	1 957
<b>Ordinært resultat</b>	<b>127</b>	<b>2 421</b>	<b>6 224</b>
Netto ekstraordinære poster	0	0	0
Skattekostnad på ekstraordinært resultat	0	0	0
<b>Årsresultat</b>	<b>127</b>	<b>2 421</b>	<b>6 224</b>
Avsatt utbytte	0	0	0
Mottatt konsernbidrag	0	0	6 080
Overføringer til/fra annen egenkapital	127	2 421	144
Sum overføringer og disponeringer	127	2 421	6 224



## 8.5 Balanseregnskap for Frati AS

<b>BALANSEREGNSKAP</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
Utsatt skattefordel	63	0	0
Sum immaterielle anleggsmidler	63	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	3 213	3 180	3 147
Driftsløsøre/inventar/verktøy/biler	4 354	9 296	8 589
Sum varige driftsmidler	7 567	12 476	11 736
Lån til foretak i samme konsern	93	275	144
Investeringer i aksjer og andeler	31	31	31
Sum finansielle anleggsmidler	124	306	175
<b>Sum anleggsmidler</b>	<b>7 754</b>	<b>12 782</b>	<b>11 911</b>
Sum varer	2 029	2 175	2 101
Sum varelager	2 029	2 175	2 101
Kundefordringer	653	749	356
Andre fordringer	1 972	1 428	1 418
Konsernfordringer	0	0	48
Sum fordringer	2 625	2 178	1 823
Sum investeringer	0	0	0
Kasse/Bank/Post	3 507	5 988	12 162
Sum Kasse/Bank/Post	3 507	5 988	12 162
<b>Sum omløpsmidler</b>	<b>8 161</b>	<b>10 341</b>	<b>16 085</b>
<b>Sum eiendeler</b>	<b>15 915</b>	<b>23 122</b>	<b>27 996</b>
Aksjekapital/Selskapskapital	100	100	100
Annen egenkapital	5 035	7 457	7 601
Sum opptjent egenkapital	5 035	7 457	7 601
<b>Sum egenkapital</b>	<b>5 135</b>	<b>7 557</b>	<b>7 701</b>
Utsatt skatt	0	239	174
Sum avsetninger til forpliktelser	0	239	174
Pantegjeld/gjeld til kredittinstitusjoner	2 476	2 361	0
Sum annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum langsiktig gjeld	2 476	2 600	174
Leverandørgjeld	2 676	4 460	3 061
Betalbar skatt	0	501	102
Skyldige offentlige utgifter	2 041	2 983	2 586
Kortsiktig konserngjeld	2 077	0	2 853
Annen kortsiktig gjeld	1 510	5 022	11 518
Sum kortsiktig gjeld	8 303	12 966	20 121
<b>Sum gjeld</b>	<b>10 779</b>	<b>15 565</b>	<b>20 295</b>
<b>Sum egenkapital og gjeld</b>	<b>15 915</b>	<b>23 122</b>	<b>27 996</b>

## 8.6 Resultatregnskap for Ristorantino Italiano

<b>RESULTATREGNSKAP</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
Sum salgsinntekter	12 916	13 930	13 084
Annen driftsinntekt	171	290	186
Sum driftsinntekter	13 087	14 220	13 271
Varekostnad	3 557	3 854	3 564
Endr. behold. varer under tilvirk./ferdige	0	0	0
Beholdningsendringer	0	0	0
Lønnskostnader	5 553	5 947	6 006
Herav kun lønn	4 575	5 611	5 016
Pensjonskostnader	72	37	36
Avskrivning varige driftsmidler/im. eiend.	208	212	265
Andre driftskostnader	3 137	3 421	3 151
Sum driftskostnader	12 455	13 433	12 986
<b>Driftsresultat</b>	<b>632</b>	<b>787</b>	<b>285</b>
Inntekt på investering i datterselskap	0	0	0
Inntekt på invest. annet foretak i sm konsern	0	0	0
Inntekt på invest. i tilknyttet selskap	0	0	0
Renteinnt. fra foretak samme konsern	0	0	0
Sum annen renteinntekt	28	15	16
Sum annen finansinntekt	0	0	0
Sum finansinntekter	28	15	16
Verdiendr. markedsbas. fin.omløpsmidl.	0	0	0
Sum annen rentekostnad	74	60	58
Andre finanskostnader	0	0	0
Sum annen finanskostnad	0	0	0
Sum finanskostnader	74	60	59
Netto finans	-46	-45	-43
<b>Ordinært resultat før skattekostnad</b>	<b>586</b>	<b>742</b>	<b>242</b>
Skattekostnad på ordinært resultat	161	188	59
<b>Ordinært resultat</b>	<b>425</b>	<b>554</b>	<b>183</b>
Netto ekstraordinære poster	0	0	0
Skattekostnad på ekstraordinært resultat	0	0	0
<b>Årsresultat</b>	<b>425</b>	<b>554</b>	<b>183</b>
Overføring til/fra fond	0	150	0
Avsatt utbytte	300	300	0
Overføringer til/fra annen egenkapital	125	104	183
Sum overføringer og disponeringer	425	554	183

## 8.7 Balanseregnskap for Ristorante Italiano

<b>BALANSEREGNSKAP</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
Utsatt skattefordel	31	15	5
Sum immaterielle anleggsmidler	31	15	5
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0	0
Maskiner og anlegg	344	264	190
Driftsløsøre/inventar/verktøy/biler	1 043	1 083	1 844
Sum varige driftsmidler	1 386	1 347	2 034
Andre fordringer	23	23	23
Sum finansielle anleggsmidler	23	23	23
<b>Sum anleggsmidler</b>	<b>1 440</b>	<b>1 385</b>	<b>2 062</b>
Sum varer	443	355	359
Sum varelager	443	355	359
Kundefordringer	53	15	25
Andre fordringer	575	474	525
Sum fordringer	628	489	550
Sum investeringer	0	0	0
Kasse/Bank/Post	2 634	2 782	1 396
Sum Kasse/Bank/Post	2 634	2 782	1 396
<b>Sum omløpsmidler</b>	<b>3 706</b>	<b>3 625</b>	<b>2 304</b>
<b>Sum eiendeler</b>	<b>5 146</b>	<b>5 011</b>	<b>4 366</b>
Aksjekapital/Selskapskapital	150	150	150
Sum innskutt egenkapital	150	150	150
Annen egenkapital	1 276	1 380	1 563
Sum opptjent egenkapital	1 276	1 380	1 563
<b>Sum egenkapital</b>	<b>1 426</b>	<b>1 530</b>	<b>1 713</b>
Sum avsetninger til forpliktelser	0	0	0
Pantegjeld/gjeld til kredittinstitusjoner	1 212	1 034	846
Sum annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum langsiktig gjeld	1 212	1 034	846
Leverandørgjeld	617	516	280
Betalbar skatt	0	172	49
Skyldige offentlige utgifter	774	866	682
Utbytte	300	300	0
Annen kortsiktig gjeld	817	593	797
Sum kortsiktig gjeld	2 508	2 447	1 808
<b>Sum gjeld</b>	<b>3 720</b>	<b>3 481</b>	<b>2 654</b>
<b>Sum egenkapital og gjeld</b>	<b>5 146</b>	<b>5 011</b>	<b>4 366</b>